

มาตรการทางกฎหมายในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์

ฉัตรชัย ภูเจริญ¹ สุขสมัย สุทธิบัติ²

อุทัย อาทิวะ³ สุเมธ รอยกุลเจริญ⁴

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัญหาในการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของประเทศไทย (2) ศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการแสวงหาพยานหลักฐานคดีการพนันออนไลน์ของต่างประเทศโดยศึกษากฎหมายของสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และญี่ปุ่น เปรียบเทียบกับของประเทศไทย และ (3) เพื่อพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปสู่การตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีการพนันออนไลน์ นำมาใช้ในการปราบปรามการพนันออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธีการ ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึก และการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา และแปลความหมายจากการเปรียบเทียบ

ผลการวิจัยพบว่า มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามการพนันออนไลน์ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มิได้กำหนดนิยามคำว่า “การพนัน” และ “การพนันออนไลน์” ไว้ ทำให้ไม่สามารถกำหนดรูปแบบการพนันออนไลน์ให้มีความชัดเจนเหมือนในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร อีกทั้ง มิได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายในการแสวงหาพยานหลักฐานที่เหมาะสมและเป็นการเฉพาะ ทำให้ไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงลักษณะการกระทำความผิดในรูปแบบองค์กรอาชญากรรมในคดีการพนันออนไลน์ของไทยได้ จึงจำเป็นต้องนำหลักการสมคบและหลักการมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในองค์กรอาชญากรรมตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมที่จัดตั้งขึ้นในลักษณะองค์กร และวิธีการสืบสวนสอบสวนพิเศษ มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการแสวงหาพยานหลักฐานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: การพนันออนไลน์; แสวงหาพยานหลักฐาน; วิธีการสืบสวนสอบสวนพิเศษ

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

การอ้างอิง:

ฉัตรชัย ภูเจริญ, สุขสมัย สุทธิบัติ, อุทัย อาทิวะ และสุเมธ รอยกุลเจริญ. (2565). มาตรการทางกฎหมายในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 12(2), 535-547.

¹ หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย

อีเมล: chatchai_ph.d.ru14@hotmail.com

² คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อธิบดีอัยการสำนักงานการสอบสวน

⁴ ศาลปกครองสูงสุด

Legal Measures for Seeking Evidence in Online Gambling Cases

Chatchai Pucharoen¹ Suksamai Sutthibodee²

Uthai Arthivech³ Sumate Roykulcharoen⁴

Abstract

This research article aims to study to (1) the condition of problems in law enforcement regarding online gambling in Thailand. (2) legal measures for seeking evidence in online gambling cases abroad by comparing the laws of the United States of America, the United Kingdom, the Federal Republic of Germany, and Japan with that of Thailand. (3) guidelines for an amendment to Thai law in order to enact a law related to online gambling cases. The law can be used to suppress online gambling in an efficient and appropriate manner in Thailand. The researchers used the qualitative research methodology by using 3 methods of data collection, namely documentary research, in-depth interviews and focus group discussion, and analyzed the data by using content analysis techniques and comparison interpretation.

The results showed that the legal measures to suppress online gambling under the Gambling Act of 1935 do not define the terms “gambling” and “online gambling,” making it impossible to define the form of online gambling as clearly as the United States and the United Kingdom as well as not stipulating legal measures to seek appropriate and specific evidence. This makes it unable to prove the nature of the crime in the form of organized crime in Thailand’s online gambling cases. It is therefore necessary to apply the principles of conspiracy and participation in organized crime in accordance with the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime and special investigative methods used to increase efficiency in seeking evidence to be more effective.

Keywords: Online Gambling; Seeking Evidences; Special Investigative Methods

Type of Article: Research Article

Cite this article as:

Pucharoen, C., Sutthibodee, S., Arthivech, U., & Roykulcharoen, S. (2022). Legal measures for seeking evidence in online gambling cases. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 12(2), 535-547.

¹ Doctor of Laws Program, Ramkhamhaeng University
2086 Ramkhamhaeng Road, Huamak, Bangkok, 10240, Thailand
Email: chatchai_ph.d.ru14@hotmail.com

² Faculty of Law, Ramkhamhaeng University

³ Director General, Office of Investigation

⁴ Supreme Administrative Court

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพนันมีการเปลี่ยนแปลงการเล่นพนันเป็นการเชื่อมต่อสื่อสารส่งผ่านข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ที่เรียกว่า “พนันออนไลน์” โดยเล่นผ่านโทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีวิธีการกระทำความผิดที่ซับซ้อนและเป็นกลุ่มอาชญากรรม การพนันออนไลน์ (online gambling) สามารถเล่นพนันได้ทุกที่ที่เพียงเชื่อมต่อผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยผู้เล่นพนันสามารถอยู่ในที่ใดในประเทศไทยก็สามารถเล่นพนันออนไลน์ได้ จากผู้ให้บริการที่อยู่ในประเทศไทยและในต่างประเทศ จึงทำให้สืบสวนแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ทำได้ยากขึ้น จากข้อมูลพบว่าในปี 2562 คนไทยเล่นพนันออนไลน์จำนวน 826,925 คน มียอดเงินพนันหมุนเวียน 20,125 ล้านบาท (Center for Gambling Studies, 2019) และเป็นต้นเหตุทำให้เกิดอาชญากรรมร้ายแรงตามมา การเล่นพนันออนไลน์จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างยิ่ง

สำหรับประเทศไทย คดีการพนันออนไลน์ไม่ได้มีบัญญัติห้ามและความหมายไว้เป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 แต่ให้ถือว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ สำหรับมาตรการแสวงหาพยานหลักฐานนั้นอาศัยอำนาจและวิธีการสืบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ยังไม่เพียงพอต่อการปราบปรามการพนันออนไลน์ได้ เนื่องจากไม่ได้กำหนดมาตรการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ไว้เป็นการเฉพาะ และได้กำหนดให้การพนันออนไลน์อยู่ในฐานความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พุทธศักราช 2550 มีเพียงการนำมาตรการปิดกั้นเว็บไซต์เป็นมาตรการควบคุมไม่ให้ผู้เล่นเข้าถึงเว็บไซต์พนันออนไลน์ (Thongrawee-wong, Changtam, Onnak, & Soonpracha, 2018) จึงทำให้เกิดสภาพปัญหาดังนี้ (1) ปัญหากฎหมาย

ในการกำหนดนิยามคำว่า “การพนัน” “การพนันออนไลน์” และ “การพนันออนไลน์ข้ามชาติ” ที่ขาดความชัดเจน (2) ปัญหาการดำเนินคดีสมคบและการมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในคดีการพนันออนไลน์ (3) ปัญหาการแสวงหาพยานหลักฐานและการกำหนดวิธีการสืบสวนพิเศษในคดีการพนันออนไลน์ และ (4) ปัญหาอำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นสืบสวนสอบสวนจับกุม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจในที่จะศึกษามาตรการทางกฎหมายในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ให้เหมาะสมกับลักษณะและรูปแบบของความผิดภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ เพื่อพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมายเกี่ยวกับการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ (online gambling) เพื่อนำไปสู่การตรากฎหมายที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ของต่างประเทศ โดยศึกษากฎหมายของสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และญี่ปุ่น เปรียบเทียบกับของประเทศไทย
3. เพื่อพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข เพื่อไปสู่การตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีการพนันออนไลน์ นำมาใช้ในการปราบปรามการพนันออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาแนวความคิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ทฤษฎีความผิดฐานสมคบ ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พุทธศักราช 2556 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พุทธศักราช 2547 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พุทธศักราช 2542 รวมทั้งอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 กฎหมายเกี่ยวกับคดีการพนันออนไลน์ของต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และญี่ปุ่น

2. ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) ผู้พิพากษา (2) พนักงานอัยการ (3) ทนายความ (4) ตำรวจ (5) นักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน และ (6) ผู้ชำนาญการสืบสวนพิเศษ โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จากทั้ง 6 กลุ่ม ในการสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน และในการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพปัญหาในการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ของประเทศไทย

2. ทำให้ทราบมาตรการทางกฎหมายในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ของต่างประเทศ โดยศึกษากฎหมายของสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และ

ประเทศญี่ปุ่น เปรียบเทียบกับของประเทศไทย

3. ทำให้ได้แนวทางปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปสู่การตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีการพนันออนไลน์ นำใช้ในการปราบปรามการพนันออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

การเล่นการพนันเป็นของคู่กันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับความเจริญทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้มีการคิดค้นใช้อิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์กับการเล่นการพนัน ทำให้เกิดการพนันออนไลน์ โดยตั้งเป็นองค์กรอาชญากรรม ซึ่งสามารถจำแนกประเภทอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ ดังนี้

1. อาชญากรรมคอเชิ้ตขาว (white collar crime) อาชญากรรมประเภทนี้เป็นการกระทำความผิดของบุคคลที่มีชื่อเสียง มีหน้าตา มีฐานะในสังคม ได้แก่ การทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง โกงภาษี อาชญากรรมประเภทนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “Occupational Crime” แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบ ถือเป็นการกระทำความผิดต่อความไว้วางใจ (Murphy, 2002)

2. องค์กรอาชญากรรม (organized crime) อนุสัญญาสหประชาชาติสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 ได้ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีการจัดตั้งร่วมกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป และตั้งมาเป็นระยะเวลาหนึ่งและร่วมกันกระทำความผิดร้ายแรงตั้งแต่หนึ่งฐานความผิดขึ้นไป หรือความผิดที่กำหนดไว้ (established) เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ทางการเงินหรือประโยชน์ทางทรัพย์สินอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม (Watanan-gura, 2001)

ทฤษฎีความผิดฐานสมคบ

หลักกฎหมายความผิดฐานสมคบ (conspiracy) เป็นหลักกฎหมายที่ใช้บังคับกับลักษณะของความผิดเป็นความผิดที่ถูกจัดอยู่ในประเภทที่เรียกว่า “ความผิดที่เป็นการเริ่มต้น” (inchoate offences) (Arthivech, 2018) ที่ยังไม่ถึงขั้นลงมือ เพียงแต่มีการตกลงกันกระทำความผิดก็เป็นความผิดแล้ว ความผิดฐานนี้นำมาใช้บังคับกับการกระทำ ความผิดอาญาของบุคคลในสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นกฎหมาย Common Law ศาลในสหราชอาณาจักรได้วางหลักความผิดฐานสมคบและตัดสินต่อๆ กันมาโดยอาศัยคำพิพากษาในคดีก่อน

ในระบบกฎหมาย Common Law วางโครงสร้างความรับผิดทางอาญาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นการกระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย (actus reus) และส่วนที่เป็นเจตนาร้ายหรือ จิตใจที่ชั่วร้าย (mens rea) ซึ่งส่วนที่เป็นการกระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย หมายถึง การกระทำในสิ่งที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่า เป็นความผิดจุดเริ่มต้นของการพิจารณาความรับผิดคือจะต้องมีการกระทำเพราะกฎหมายอาญามุ่งลงโทษสิ่งที่เป็นการกระทำจะไม่ลงโทษสิ่งที่เป็นความคิด (Office of the Narcotics Control Board, 2004)

แนวคิดทฤษฎีในการแสวงหาพยานหลักฐาน

การให้ความยุติธรรมทางอาญานั้น มี 2 ทฤษฎีที่นำมาใช้ (Buacharoen, Viwatvanich, & Wattanasin, 2011) คือ

1. ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (due process model) มีรูปแบบที่ยึดกฎหมายเป็นหลัก โดยเน้นหนักในหลักกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ผู้บริสุทธิ์จะต้องได้รับการคุ้มครอง ผู้กระทำผิดก็ควรได้รับการลงโทษ

2. ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรม (crime control model) การควบคุมปราบปรามอาชญากรรมเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของกระบวนการทางอาญา โดย

เน้นหนักและเข้มงวดกับการควบคุมปราบปรามอาชญากรรมอย่างเต็มที่ ส่วนเรื่องของการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นเรื่องรองลงไป

การแสวงหาพยานหลักฐานโดยวิธีการสืบสวนสอบสวนพิเศษ

การแสวงหาพยานหลักฐานในคดีอาญาและความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม เช่น การฟอกเงินที่ได้จากการพนัน ถือว่าเป็นอาชญากรรมร้ายแรงรัฐจึงได้บัญญัติกฎหมายเพื่อให้สามารถสืบสวนโดยวิธีพิเศษ ได้แก่ (Likitchitta, Roujanavong, Rattana-nukool, & Rungmekarat, 2005)

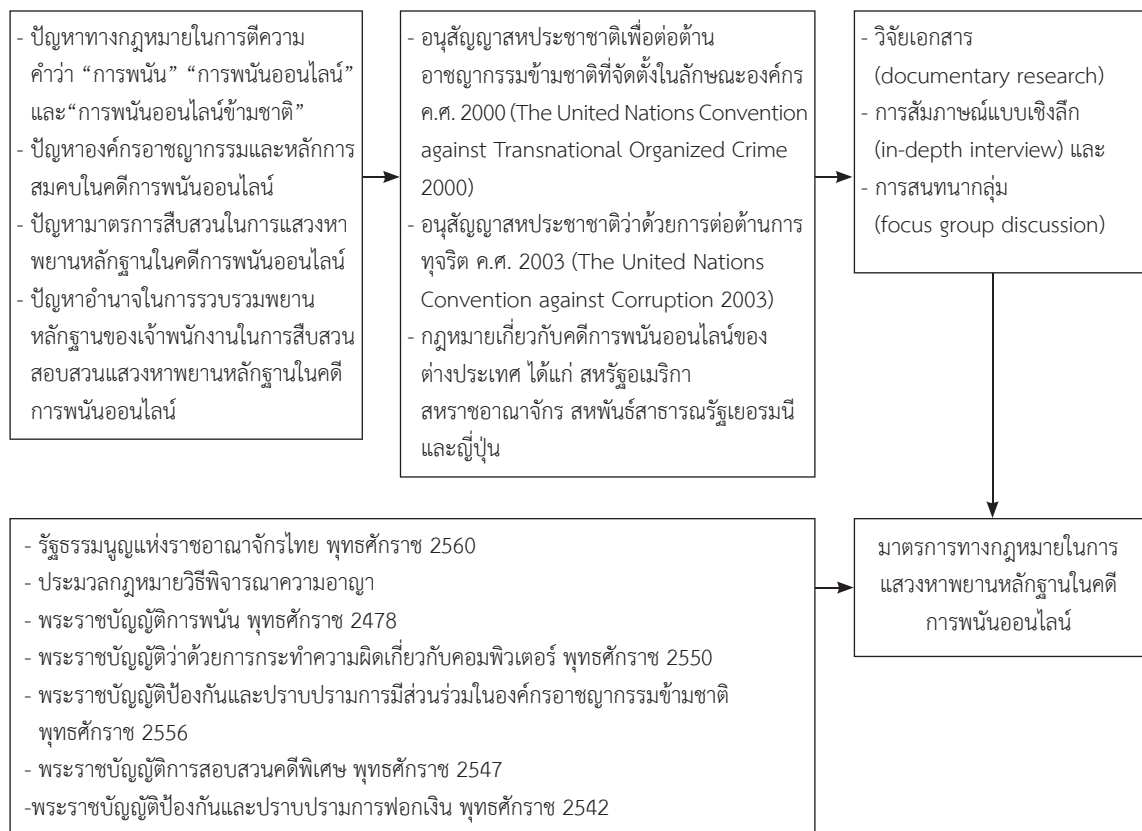
1. การดักฟังการกระทำความผิด (wiretapping) หมายถึง การกระทำใดๆ เพื่อล่วงรู้ข้อมูลข่าวสารที่สื่อสารถึงกันโดยใช้เครื่องมือสื่อสาร ผ่านทางโทรศัพท์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรเลข โทรพิมพ์ โทรภาพ หรือเครื่องมือสื่อสารที่ประยุกต์ใช้ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกัน การดักฟังการสนทนาของผู้อื่นด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ในลักษณะที่เป็นการดักฟังการสื่อสารทางโทรศัพท์ที่บุคคลสื่อสารกัน โดยมิได้รับความยินยอมจากผู้สนทนาเพื่อให้ล่วงรู้ข้อมูลของบุคคลโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารซึ่งส่งทางสายหรือคลื่นแม่เหล็กอื่นๆ อาจจะเป็นข้อมูลที่ส่งทางอินเทอร์เน็ต โทรสาร โทรพิมพ์ หรือการลักลอบดักฟังคลื่นที่ส่งไปในอากาศเพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสาร โดยนำข้อมูลที่ได้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา

2. การอำพรางตัว (undercover) เป็นวิธีที่เจ้าหน้าที่อำพรางตัวเข้าไปอยู่ในกลุ่มขององค์กรอาชญากรรมเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานและทราบถึงบทบาทในองค์กรอาชญากรรม ซึ่งบางครั้งอาจมีการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ร่วมอยู่ด้วย บางกรณีเจ้าหน้าที่ก็ไม่ได้เป็นผู้อำพรางตัว แต่จะใช้บุคคลที่ถูกกำหนด

เข้าไปอำพรางตัวโดยการควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งการใช้วิธีดังกล่าวต้องใช้บุคคลที่มีการรักษาความลับเป็นอย่างดี และต้องปกปิดตัว จะมีลักษณะเหมือนกับสายลับ แต่เปิดตัวเองให้คนอื่นเข้าใจว่าเป็นบุคคลอื่น ทั้งการปกปิดฐานะ อาชีพ การงาน เป็นต้น บุคคลอีกประเภทหนึ่งที่มีการให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเรียกว่า ผู้แจ้งข่าว เป็นบุคคลซึ่งให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมอาชญากรรมโดยเข้าร่วมหรือเกี่ยวพันกับกิจกรรมอาชญากรรมนั้น ซึ่งบุคคลประเภทนี้ต้องพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือและไว้วางใจในการเป็นพยาน

3. การสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นเครื่องมือในการสืบสวนซึ่งพิจารณาถึงความสำคัญและวิธีที่มีประสิทธิภาพในการจัดการกับองค์กรอาชญากรรม โดยการใช้วิธีการนี้เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการใช้จำนวนโทรศัพท์ สถานที่ติดต่อไปถึง การใช้เครื่องมือการติดตามตัวบุคคลหรือยานพาหนะเพื่อทราบถึงสถานที่ของบุคคลที่ติดตาม หรือการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์โดยวิธีการติดตั้งกับยานพาหนะเพื่อควบคุมยานพาหนะต่างๆ โดยไม่ให้ยานพาหนะเคลื่อนที่หรือหยุดลง เพื่อการจับกุม เป็นต้น

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายกับคดีการพนันออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดปัญหาการลักลอบเล่นการพนันออนไลน์อย่างกว้างขวาง ไม่สามารถที่จะปราบปรามอาชญากรรม การพนันออนไลน์ได้ ทั้งลักษณะความผิดของการพนันออนไลน์ มีรูปแบบและวิธีการกระทำความผิดที่หลากหลายและซับซ้อน และไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการแสวงหาพยานหลักฐานสำหรับการนำมาใช้กับการดำเนินคดีการพนันออนไลน์เป็นการเฉพาะ กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่มีมาตรการแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานที่แตกต่างกัน ทำให้ขาดความชัดเจน จึงจำเป็นต้องต้องหามาตรการแสวงหาพยานหลักฐานที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้ปราบปรามในคดีการพนันออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (documentary research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารทางวิชาการ ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ งานวิจัย และข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสารมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 6 กลุ่ม รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน

3. การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ผู้วิจัยดำเนินการจัดสนทนากลุ่มโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องจำนวน 9 คน

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและแปลความหมายจากเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย

การพนันออนไลน์ มีลักษณะการกระทำความผิดในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม (organized crime) โดยมีลำดับการสั่งการบังคับบัญชาเป็นลำดับขั้น มีการจัดโครงสร้างองค์กรและความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ ผู้ที่เป็นตัวการหรือผู้บงการที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดเป็นผู้สั่งการวางแผนแบ่งหน้าที่ในการกระทำความผิด โดยไม่เป็นผู้ลงมือกระทำความผิดด้วยตนเอง ทำให้ไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์การกระทำความผิด และจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตยิ่งทำให้การกระทำความผิดการพนันออนไลน์ยิ่งขยายวงกว้างมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศอย่างแน่นอน

จากการศึกษาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในคดีการพนันออนไลน์ในต่างประเทศ และการบังคับใช้มาตรการต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในองค์กรอาชญากรรมตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และมาตรการสืบสวนในต่างประเทศเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทย ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยโดยสรุป ดังนี้

1. ประเด็นการกำหนดนิยามของคำว่า “การพนัน” “การพนันออนไลน์” และ “การพนันออนไลน์ข้ามชาติ” ให้มีความชัดเจนในการใช้บังคับในคดีการพนันออนไลน์ พบว่า

การกำหนดนิยามเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามการพนันออนไลน์ของประเทศไทย โดยเฉพาะนิยามที่มีความสำคัญจะช่วยให้การปรับใช้และการตีความกฎหมายชัดเจนมากขึ้น เพราะเมื่อมีกฎหมายมีบทบัญญัติที่กำหนดความหมายขอบเขตความชัดเจนในเรื่องประเภทชนิดของการเล่นพนันที่สามารถอนุญาตได้ ก็จะทำให้ปัญหาการใช้หรือการตีความกฎหมายไม่เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ จะทำให้

สามารถกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามคดีการพนันออนไลน์ได้อย่างเหมาะสม

2. ประเด็นเกี่ยวกับองค์การอาชญากรรมในคดีการพนันออนไลน์ พบว่า

2.1 องค์การอาชญากรรมในคดีการพนันออนไลน์

การพนันออนไลน์เป็นการกระทำความผิดโดยมีโครงสร้างประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป โดยรวมกลุ่มกันในระยะเวลาหนึ่งและร่วมมือกันเพื่อประกอบธุรกิจการพนันโดยผิดกฎหมายและอาชญากรรมร้ายแรง เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงินหรือวัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับกำหนดค่านิยาม และความหมายของคำว่า “องค์การอาชญากรรม” ตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ในสหรัฐอเมริกา มีกฎหมาย Omnibus Crime Control and Streets Act 1968 และกฎหมาย Organized Crime Control Act 1970 ใช้บังคับเกี่ยวกับการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรม และให้รวมถึงการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful Internet Gambling Enforcement Act 2006 หรือ UIGEA) เป็นความผิดในลักษณะองค์กรอาชญากรรม และในสหราชอาณาจักร ยังไม่มีการออกกฎหมายที่กำหนดการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมขึ้นมา และในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการบังคับใช้กับความผิดที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรม และในญี่ปุ่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจแก่พนักงานอัยการเป็นเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนความผิดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม สำหรับประเทศไทยมีกฎหมายที่บังคับกับองค์กรอาชญากรรมหลายฉบับมีกำหนดความหมาย ค่านิยาม องค์การอาชญากรรม สอดคล้องตามอนุสัญญา

สหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร

2.2 การนำหลักการสมคบและการมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดมาใช้ในคดีการพนันออนไลน์

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ข้อ 5 วรรค 1 (ก) เป็นมาตรการบังคับ (obligation measure) ที่กำหนดให้ฐานความผิดเข้ามีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมฐานสมคบ หรือสนับสนุนช่วยเหลือกันกระทำความผิดไปบัญญัติเป็นความผิดอาญาโดยผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดให้ฐานความผิดเข้ามีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมฐานสมคบ หรือสนับสนุนช่วยเหลือกันกระทำความผิดไปบัญญัติเป็นความผิดเฉพาะในคดีการพนันออนไลน์ขึ้นมาโดยเฉพาะ นำมาใช้บังคับเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนจับกุมให้ดียิ่งขึ้น ในสหรัฐอเมริกามีหลักกฎหมายสมคบบัญญัติไว้ในกฎหมาย Model Penal Code และนำหลักสมคบมาใช้กับองค์กรอาชญากรรม โดยบัญญัติไว้ในกฎหมาย Racketeer Influenced and Corrupt Organizations Act 1970 (RICO) ในสหราชอาณาจักรกฎหมาย Criminal Law Act 1977 (แก้ไขเพิ่มเติมโดย Criminal Attempts Act 1981) นำหลักการสมคบมาใช้กับองค์กรอาชญากรรม ในส่วนของการบัญญัติไว้ในกฎหมายของไทย ได้กำหนดให้ฐานความผิดเข้ามีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมฐานสมคบ หรือสนับสนุนช่วยเหลือกันกระทำความผิดในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พุทธศักราช 2556 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พุทธศักราช 2542 แต่ก็เป็นการบัญญัติเพื่อการกระทำความผิดในลักษณะอาชญากรรมข้ามชาติและความผิดฐานฟอกเงินเป็นการเฉพาะ สอดคล้องตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร

3. ประเด็นมาตรการสืบสวนในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ พบว่า

ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 มิได้มีบทบัญญัติในมาตรการแสวงหาพยานหลักฐานเป็นการเฉพาะ อำนาจการสืบสวนแสวงหาพยานหลักฐานเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้จากการจับ ควบคุม และตรวจค้น โดยพยานหลักฐานต่างๆ ที่ได้มานั้น สามารถนำไปเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สำหรับการพนันโดยทั่วไป ซึ่งยังไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอต่อการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ขึ้นไว้ใช้บังคับโดยเฉพาะ

3.1 มาตรการในการแสวงหาพยานหลักฐานในการสืบสวนในคดีการพนันออนไลน์ของประเทศไทย

เมื่อประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับมาตรการแสวงหาพยานหลักฐานที่เป็นการเฉพาะพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์การกระทำความผิดส่วนมากเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ส่ง่ายแก่การลบทิ้ง ถูกทำลายหรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิมได้โดยทันที การนำมาตรการปิดกั้น (block) เว็บไซต์ เป็นเพียงมาตรการสำหรับควบคุมการพนันออนไลน์ ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พุทธศักราช 2550 มาตรา 20 เป็นมาตรการควบคุมเท่านั้น

3.2 การกำหนดมาตรการในการสืบสวนพิเศษโดยเทคนิคพิเศษในการแสวงหาพยานหลักฐานมาใช้กับคดีการพนันออนไลน์ วิธีการสืบสวนแบบธรรมดาย่อมไม่เพียงพอต่อการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ให้เห็นการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมเหล่านี้ จึงไม่ประสบความสำเร็จในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมเหล่านี้ แม้จะพบว่า

มีการจับกุมเครือข่ายการพนันออนไลน์มาดำเนินคดีได้หลายครั้ง แต่ส่วนใหญ่เป็นการจับกุมดำเนินคดีกับสมาชิกระดับล่างหรือระดับปลายแถวขององค์กรอาชญากรรมเหล่านี้เท่านั้น ดังนั้น การที่จะปราบปรามและทำลายเครือข่ายการพนันออนไลน์ให้ได้ผลสัมฤทธิ์จึงต้องนำเทคนิคการสืบสวนพิเศษที่มีประสิทธิภาพในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมการพนันออนไลน์มาใช้ให้เกิดผลในการสืบสวนจับกุม ซึ่งมาตรการสืบสวนพิเศษที่สามารถนำมาใช้กับการกระทำความผิดการพนันออนไลน์ ได้แก่

3.2.1 การสืบสวนพิเศษด้วยวิธีการอำพราง (under cover)

3.2.2 การสืบสวนพิเศษด้วยวิธีการดักฟังและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

3.2.3 การสืบสวนพิเศษด้วยวิธีการสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์

3.3 อำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานในการ สืบสวนจับกุมในคดีการพนันออนไลน์

3.3.1 การเข้าตรวจค้น การพนันออนไลน์พยานหลักฐานส่วนมากเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์สามารถโยกย้าย เปลี่ยนสภาพ หรือทำลายได้โดยง่าย การเข้าตรวจค้นจับกุม จึงต้องรวดเร็วเพื่อให้ผู้ที่เป็นตัวการสำคัญ เจ้ามือหรือจัดให้มีการเล่นพนันในคดีการพนันออนไลน์ ซุกซ่อน ซ่อนเร้น โยกย้าย เปลี่ยนสภาพ หรือทำลายการเข้าตรวจค้นหากเป็นสาธารณะสถาน เจ้าพนักงานก็สามารถดำเนินการตรวจค้นได้โดยง่าย ซึ่งหากช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนีไปหรือทรัพย์สินนั้น จะถูกโยกย้ายซุกซ่อน ทำลายหรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

3.3.2 การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามคดีพนันออนไลน์ พบว่าผู้กระทำความผิดหากให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับเจ้าพนักงาน จนสามารถจับกุม

ผู้ที่เป็นการสำคัญได้ ข้อมูลที่สำคัญที่ให้นั้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามผู้กระทำผิดเกี่ยวกับคดีการพนันออนไลน์ ก็จะส่งผลให้ศาลลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

4. ประเด็นอำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ พบว่า

การรวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับองค์การอาชญากรรมคดีการพนันออนไลน์ พยานหลักฐานที่เป็นรายการเดินบัญชีธนาคาร รายการข้อมูลโทรศัพท์ ข้อมูลอินเทอร์เน็ต และข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลหรือเอกสารเหล่านี้ เป็นพยานหลักฐานที่สำคัญสามารถพิสูจน์การกระทำความผิดและรับฟังลงโทษผู้กระทำความผิดได้และขยายผลไปถึงตัวผู้บงการที่สำคัญหรือผู้สนับสนุนช่วยเหลือกันกระทำความผิดให้ได้รับโทษตามกฎหมาย

การอภิปรายผล

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายในคดีการพนันออนไลน์ใน และมาตรการสืบสวนในต่างประเทศเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทย พบว่า

1. การกำหนดนิยามคำว่า “การพนัน” “การพนันออนไลน์” และ “การพนันออนไลน์ข้ามชาติ” ในประเทศไทยยังไม่มีกำหนดนิยามความหมายให้ชัดเจน ซึ่งไม่สอดคล้องกับต่างประเทศในสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร มีกฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ไว้โดยเฉพาะและกำหนดนิยามความหมายไว้

2. องค์การอาชญากรรมในคดีการพนันออนไลน์ และการนำหลักการความผิดฐานสมคบและการมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดมาใช้ในคดีการพนันออนไลน์

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร มีข้อกำหนดให้ฐานความผิดเข้ามีส่วนร่วมในองค์กร

อาชญากรรมฐานสมคบ หรือสนับสนุนช่วยเหลือกันกระทำความผิดไปบัญญัติเป็นความผิดอาญา เพื่อใช้ในการปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะองค์กร เพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนจับกุมให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายสมคบบัญญัติไว้ในกฎหมาย Model Penal Code และนำหลักสมคบมาใช้กับองค์การอาชญากรรม และสหราชอาณาจักรกฎหมาย Criminal Law Act 1977 นำหลักการสมคบมาใช้กับองค์การอาชญากรรม ในส่วนของบัญญัติไว้ในกฎหมายของไทย ได้กำหนดให้ฐานความผิดเข้ามีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรมฐานสมคบ หรือสนับสนุนช่วยเหลือกันกระทำความผิดในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พุทธศักราช 2556 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พุทธศักราช 2542 แต่ก็เป็นการบัญญัติเพื่อการกระทำความผิดในลักษณะอาชญากรรมข้ามชาติ และความผิดฐานฟอกเงินเป็นการเฉพาะไม่รวมถึงการพนันออนไลน์

3. มาตรการสืบสวนในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์

ประเทศไทยได้นำมาตรการปิดกั้น (block) เว็บไซต์ มาใช้กับการพนันออนไลน์ซึ่งเป็นเพียงมาตรการสำหรับควบคุมการพนันออนไลน์ สอดคล้องกับญี่ปุ่น แต่สำหรับการแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเป็นเฉพาะและไม่สอดคล้องกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้การสืบสวนพิเศษในการแสวงหาพยานหลักฐานมาใช้กับคดีการพนัน เพื่อที่จะสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ซึ่งเป็นมาตรการสืบสวนพิเศษที่สามารถนำมาใช้กับการกระทำความผิดที่มีลักษณะองค์กรอาชญากรรมในคดีการพนันออนไลน์ ได้แก่ การสืบสวนพิเศษด้วยวิธีการอำพราง (under

cover) การสืบสวนพิเศษด้วยวิธีการดักฟัง และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการสืบสวนพิเศษด้วยวิธีการสกรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้การให้อำนาจเจ้าพนักงานในการสืบสวนจับกุมในคดีการพนันออนไลน์ โดยการเข้าตรวจค้นพยานหลักฐานในเคสสถานโดยไม่มีหมายค้นเพื่อให้ได้พยานหลักฐานที่รวดเร็วและการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามผู้กระทำความผิด จะยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามคดีการพนันออนไลน์เพิ่มขึ้น

4. การรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนแสวงหาพยานหลักฐานในคดีการพนันออนไลน์ พยานหลักฐานเป็นสิ่งสำคัญที่พิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิด จะต้องรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดอย่างละเอียดถี่ถ้วน ในการกระทำความผิดคดีการพนันออนไลน์จะปรากฏพยานหลักฐานที่เป็นรายการเดินบัญชีธนาคาร รายการข้อมูลโทรศัพท์ ข้อมูลอินเทอร์เน็ต และข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลหรือเอกสารเหล่านี้ เป็นพยานหลักฐานที่สำคัญสามารถพิสูจน์การกระทำความผิดและรับฟังลงโทษผู้กระทำความผิดได้ในชั้นศาล และเป็นพยานหลักฐานที่สามารถเชื่อมโยงไปถึงตัวผู้บงการที่สำคัญหรือผู้สนับสนุนช่วยเหลือกันกระทำความผิดให้ได้รับโทษตามกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรบัญญัติกฎหมายโดยกำหนดนิยามขึ้นมา โดยเฉพาะให้ชัดเจน ดังนี้

1.1 คำว่า “การพนัน” และคำว่า “การพนันออนไลน์” ควรบัญญัติให้มีความหมายสอดคล้องกับบทนิยามในพระราชบัญญัติการพนัน ค.ศ. 2005 (The Gambling Act 2005) ของสหราชอาณาจักร และกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful Internet Gambling Enforcement Act 2006 หรือ UIGEA) ของสหรัฐอเมริกา

1.2 คำว่า “การพนันออนไลน์ข้ามชาติ” ควรบัญญัติให้มีความหมายสอดคล้องกับคำนิยามองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ตามความหมายในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร

1.3 คำว่า “องค์การอาชญากรรมการพนันออนไลน์” ควรบัญญัติให้มีความหมายสอดคล้องกับกฎหมาย Model Penal Code และนำหลักสมคบมาใช้กับองค์การอาชญากรรม ในสหรัฐอเมริกา และกฎหมาย Criminal Law Act 1977 (แก้ไขเพิ่มเติมโดย Criminal Attempts Act 1981) ในสหราชอาณาจักร และตามกำหนดนิยามความหมาย องค์การอาชญากรรมในคดีการพนันออนไลน์ขึ้นมาโดยเฉพาะให้มีความหมายสอดคล้องกับคำนิยามองค์การอาชญากรรมตามความหมายในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร

2. ควรนำความผิดฐานการมีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรมที่จัดตั้งขึ้นในลักษณะองค์กร อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ข้อ 5 วรรค 1 (ก) (1) และตามทฤษฎีสมคบมาบัญญัติเป็นกฎหมายภายในที่ใช้บังคับคดีการพนันออนไลน์และกำหนดบทลงโทษให้สอดคล้อง โดยเฉพาะดังนี้

2.1 บัญญัติให้ผู้ที่มีสมคบกันโดยตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปมีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรมการพนันออนไลน์เพื่อประกอบธุรกิจการพนันพนันออนไลน์ แต่มิให้รวมถึงผู้เล่นพนันออนไลน์ ผู้ที่ใช้นั้นต้องระวางโทษตั้งแต่ห้าปี ขึ้นไป และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2.2 กำหนดให้การร่วมกันกระทำความผิดในองค์การอาชญากรรมคดีการพนันออนไลน์ ผู้ที่สมคบกันคนใดคนหนึ่งลงมือกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ผู้ร่วมสมคบด้วยกันทุกคนต้องระวางโทษตามที่ได้บัญญัติไว้

2.3 กำหนดให้ผู้ที่มีสมคบกันกลับใจให้ความจริง

แห่งการสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้มีการสมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

2.4 กำหนดให้ในกรณีที่สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมการพนันออนไลน์ได้กระทำการร่วมกันสมคบกระทำความผิดการพนันออนไลน์ สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมทุกคนที่เป็นสมาชิกอยู่ในขณะที่กระทำความผิดและรู้เห็นหรือยินยอมกับการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น แม้จะมีได้เป็นผู้กระทำความผิดนั้นเอง

3. ควรบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการสืบสวนโดยใช้วิธีการสืบสวนพิเศษกับกรณีสมคบกระทำความผิดคดีการพนันออนไลน์ ดังนี้

3.1 ควรบัญญัติกฎหมายในฉบับเดียวโดยแยกรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการแต่ละวิธีการสืบสวนอย่างชัดเจน

3.2 ควรบัญญัติวิธีการสืบสวนพิเศษ โดยกำหนดคำนิยามว่าหมายถึงวิธีการลักษณะอย่างไร เช่น วิธีการอำพราง (under cover) วิธีการดักฟังและการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร และวิธีการสะกดรอยโดยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

3.3 ควรกำหนดวิธีการอื่นๆ ตามที่ประกาศใน

กฎกระทรวงเพื่อที่จะสามารถแก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดได้ หากมีการเปลี่ยนวิธีการที่อาจเปลี่ยนแปลงไป

4. ควรบัญญัติกฎหมายให้มีอำนาจในการแสวงหาพยานหลักฐานในชั้นสืบสวนและสอบสวนของเจ้าพนักงานในคดีการพนันออนไลน์ ได้แก่

4.1 ควรเพิ่มอำนาจให้เจ้าพนักงานในการเข้าไปตรวจค้นเคหสถานหรือสถานที่โดยไม่มีหมายค้นและให้ถือว่าพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจค้นเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย

4.2 ควรบัญญัติหลักการให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งของผู้ต้องหานั้น เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งโดยกำหนดให้ศาลใช้ดุลพินิจจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้

4.3 ควรเพิ่มอำนาจให้เจ้าพนักงาน ในการรวบรวมพยานหลักฐานตั้งแต่ชั้นสืบสวนก่อนจับกุมสามารถออกหมายเรียกบุคคลใดๆ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชีเอกสารหรือพยานวัตถุใดๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือประกอบพิจารณาและมีอำนาจสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีได้

5. ควรมีหน่วยงานที่มีหน้าที่เฉพาะเกี่ยวกับการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานการใช้วิธีการสืบสวนด้วยวิธีพิเศษ

References

- Arhivech, U. (2018). *Principles and theory: Criminal crimes and punishments*. V. J. Printing. [In Thai]
- Buacharoen, S., Viwatvanich, C., & Wattanasin, K. (2011). *Research project on the causes of human rights violations in the judicial process of police officers*. Office of the National Human Rights Commission of Thailand. [In Thai]
- Center for Gambling Studies. (2019). *Report on gambling situation in Thai society in 2019*. Author [In Thai]
- Likitchitta, A., Roujanavong, W., Rattananukool, N., & Rungmekarat, S. (2005). *The complete research report on the development of laws for the prevention and suppression of transnational organized crime (phase 2)*. Office of the Attorney General, Institute of Criminal Law. [In Thai]
- Murphy, C. J. (2002). Online bookmaking and gaming in the isle of man. *Gaming Law Review*, 6(1), 89-95.
- Office of the Narcotics Control Board. (2004). *Guide to the prosecution of conspiracy charges and support Under the Measures to Suppress Drug Offenders Act, 1991*. Author. [In Thai]
- Thongraweewong, K., Changtam, K., Onnak, P., & Soonpracha, K. (2018). *Research report on the framework program to monitor the development and enforcement of online gambling regulations*. Thai Health Promotion Foundation. [In Thai]
- Watanangura, P. (2001). *Problems of transnational crime and security policy: Thai, European and international perspectives*. Chulalongkorn University Press. [In Thai]